

Оден Вістен-Г'ю

ОДЕН Вістен-Г'ю (Auden Wystan Hugh; 21. 07. 1907, м. Йорк, Велика Британія – 28. 09. 1973, Відень) – англо-американський письменник. Пулітцерів. (1948) та Боллінґенів. (1953) премії. Народився в родині лікаря з потуж. реліг. (англікан.) традиціями. Закін. Оксфорд. університет (США, 1928), де вивчав англ. літературу, зазнав впливу Т.-С. Еліота, захоплювався марксизмом, дарвінізмом і фрейдизмом, увійшов до кола молодих письменників-експериментаторів. Літ. дебют О. порівнювали за стрімкістю і яскравістю із початком творчості Дж. Байрона. Перша збірка («Poems» /«Вірші», Лондон, 1930) пронизана мотивами соц. критики. Після завершення навч. працював учителем, кінодокументалістом, журналістом. Багато подорожував. Після розриву нетривалих заручин остаточно усвідомив свою гомосексуальність. 1935 взяв фіктив. шлюб із Ерікою Манн, дочкою Т. Манна, щоб дати їй змогу емігрувати із нацист. Німеччини за британ. паспортом. Виїхав до Іспанії, де впродовж 7-ми тижнів брав участь у громадян. війні на боці республіканців. Після повернення до Великої Британії написав поему «Spain» («Іспанія», Лондон, 1937) – найвідоміший його твір на політ. тему. Зазнавши шоку через вандалізм іспан. комуністів, їхнє заперечення культур. традиції, прийшов до висновку, що основа європ. цивілізації – це християнство. Став прихильником філософії С. Кіркеґора, у подальших віршах та есеях обстоював думку, що єдина опора людини в абсурдному й жорсткому світі – усвідомлення особистої відповідальності. Це переконання зміцнилося його перебуванням (у ролі журналіста) на фронті япон.-китай. війни: кн. «Journey to a War» («Подорож на війну», Лондон; Нью-Йорк, 1939) написав спільно зі своїм партнером К. Ішервудом. Від 1939 – у США, 1946 прийняв амер. громадянство. Цей переїзд багатьма у Великій Британії було сприйнято як зраду. 1956–61 – проф. Оксфорд. університету, куди приїздив тричі на рік читати лекції з поезії. Періодично жив у купленому будинку під Віднем. О. належить (разом із В.-Б. Єйтсом та Т.-С. Еліотом) до неформал. тріади найбільш

впливових англомов. поетів 20 ст. з погляду сформованого університет. спільнотою «західного літературного канону». Якщо на його ранні поезії найбільший вплив справляли Д.-Г. Лоуренс та Ф. Кафка, то в повоєнні десятиліття кумирами поета стали Данте Аліґ'єрі і класик англ. літ-ри 18 ст. А. Поуп. Вірші й поеми (найвідоміша – «барокова еклога» «The Age of Anxiet» / «Вік тривоги», Нью-Йорк, 1947) зрілого О. багаті на алюзії, конотації, відсилання до різних істор. подій, ремінісценції з англ. та світ. літ-ри. Він був неперевершеним майстром англ. вірша в усьому його стиліст. й жанр. багатстві, органічно дотримувався вимог класич. просодії навіть у найбільш експерим. поезіях. Свої бездоганно римовані вірші він щедро збагачував алітераціями, консонансами та внутр. римами. Від 1940-х рр. експериментував силабіч. віршами (що виглядали незвичними на тлі силаботоніч. англійської просодії). Іронічна тональність поезії О. справила знач. вплив на генерацію молодших амер. поетів. Писав прозу, есеї, оперні лібрето, пісні до мюзиклів. На замовлення Ген. секр. ООН У Тана створив слова «Гімну об'єднаних націй» (1971, офіційно не затвердж.). Переклав англ. мовою найдавнішу збірку епіч. творів ісланд. літ-ри «The Elder Edda» («Старша Едда», 1969; цікавився давніми сагами, зокрема й тому, що вірив у своє ісланд. походження). Плани перекласти поему «Іспанія» плевав відомий укр. перекладач Г. Кочур. Окремі вірші О. українською мовою перекладали Є. Крижевич, О. Мокровольський, В. Скуратівський, М. Стріха, есеї – О. Полоз.

Основні твори

[Вірші] // Всесвіт. 2001. № 11/12; «Куди ж ти, куди? – каже вершнику віршник...» // Антологія зарубіж. поезії 2-ї пол. XIX – XX сторіччя. К., 2002; [Поезії] // Стріха М. Улюблені англ. вірші та навколо них. К., 2003.

Рекомендована література

1. Стріха М. Про Вістана Г'ю Одена на тлі українських сюжетів // Стріха М. Улюблені англ. вірші та навколо них. К., 2003.

Бібліографічний опис:

Оден Вістен-Г'ю // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-74960>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).